Vad ska meddelas och hur?

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

De livsmedel och kontaktmaterial som ska meddelas genom RASFF-systemet är de som innebär en direkt eller indirekt risk för människors hälsa och berör andra kontrollmyndigheter. Ibland krävs en oberoende riskvärdering.

Vad ska meddelas?

Ett RASFF-meddelande ska upprättas om ett livsmedel eller kontaktmaterial:

- Innebär, eller eller misstänks innebära, en risk för människors hälsa, och
- Produkten har levererats till eller från ett företag som kontrolleras av en annan kontrollmyndighet

Alla osäkra livsmedel och kontaktmaterial som innebär en hälsorisk för konsumenter ska meddelas. Meddelanden kan även behöva upprättas om det finns en tillräckligt stark misstanke om att en produkt innebär en risk för människors hälsa, även om risken ännu inte kunnat konstateras.

Ett meddelande ska bara skapas om andra myndigheter inom eller utom Sverige berörs genom att produkten kommer ifrån, eller har levererats till företag som kontrolleras av andra myndigheter. Om det kan antas att det osäkra livsmedlet eller kontaktmaterialet kan hanteras enbart av myndigheten som upptäckte risken behöver inget meddelande skapas. Till exempel när en produkt som tillverkats i kommunen enbart har levererats till företag inom kommunen.

Vem ska meddela?

I de flesta fall ska den myndighet som först får information om ett osäkert livsmedel eller kontaktmaterial upprätta ett RASFF-meddelande för att informera andra berörda myndigheter. I vissa situationer kan det dock vara mer lämpligt att en annan myndighet gör det, till exempel om en myndighet längre bak i kedjan har en mer samlad informationsbild och därför är bäst lämpad att upprätta RASFF-meddelandet. Vid osäkerhet kan du kontakta den aktuella svenska kontrollmyndigheten eller RASFF-kontaktpunkt om frågan gäller ett annat land.

Vad ska inte meddelas?

Alla livsmedel eller kontaktmaterial som avviker från kraven i lagstiftningen innebär nödvändigtvis inte en risk för människors hälsa, och ska då inte meddelas i RASFF-systemet.

Exempel på fall som inte kräver att ett RASFF-meddelande upprättas är:

- Överskridande av gränsvärde där en riskbedömning visar att ämnet inte innebär en hälsorisk i aktuell halt
- Nya livsmedel, om en riskvärdering visar att det inte utgör någon risk för människors hälsa
- Felaktig eller vilseledande märkning, reklam eller presentation av livsmedel som inte innebär en risk för människors hälsa.

Om informationen i exemplen ovan berör någon annan myndighet kan denna ha nytta av informationen som i så fall kan skickas dit via ett meddelande i AAC-systemet.

AAC - Administrative Assistance and Cooperation

Finns det en risk?

Överskridande av gränsvärden och främmande ämnen

Ett överskridande av ett gränsvärde innebär nödvändigtvis inte en allvarlig risk för människors hälsa. Ibland krävs en riskvärdering för att avgöra om ett livsmedel innebär en risk eller inte. Livsmedelsverket kan i vissa fall hjälpa till att göra riskvärderingar.

Det finns ibland riskvärderingar från Efsa, eller andra länder, som kan användas som bedömningsgrund för eventuell risk.

Otillräcklig eller felaktig information

Felaktig information om ett livsmedel eller kontaktmaterial kan utgöra en risk. Ett exempel är när en allergen ingrediens saknas i ingrediensförteckningen eller när bruksanvisning saknas och detta kan leda till att livsmedlet inte blir säkert att konsumera (till exempel bönor som kan behöva blötläggas och kokas för att lektiner ska förstöras).

Allergena risker

Som stöd för att bedöma allergena risker utifrån olika koncentrationer av protein från flera allergener har Livsmedelsverket tagit fram en riskvärderingsguide

L 2022 nr 13 - Riskvärderingsguide

Kontroll av ämnen som kan ge överkänslighetsreaktioner

Främmande föremål

Främmande föremål i ett livsmedel kan innebära en risk. En sammantagen bedömning av föremålens material, storlek och beskaffenhet samt i vilket livsmedel de kan finnas behöver göras för att avgöra om de kan innebära en risk för människors hälsa.

Andra RASFF-meddelanden kan ge en hint om risk

Ibland kan en sökning efter liknande händelser i iRASFF ge en hint om hur liknande situationer har hanterats tidigare.

Är du osäker på om något innebär en risk eller inte kan du alltid rådgöra med kontaktpunkten.

Hur allvarlig är risken?

Riskens allvarlighetsgrad är en bedömning utifrån flera faktorer, exempelvis:

- Vilken är faran, hur hög är halten av denna i det berörda livsmedlet?
- Hur mycket konsumeras av livsmedlet?
- Är faran speciellt riskfylld för vissa konsumentgrupper? Riskgrupper skulle exempelvis kunna vara barn, äldre, allergiker, gravida.

Om det är oklart hur allvarlig en risk är behöver en riskvärdering göras. Om kontrollmyndigheten behöver stöd kan den kontakta kontaktpunkten, som i vissa fall kan vidarebefordra ärendet till Livsmedelsverkets riskvärderare för en oberoende bedömning.

För allergenerna mjölk, jordnöt, hasselnöt och ägg finns ett verktyg som gör det möjligt att själv göra en riskvärdering.

Guide för att utvärdera risken för allergisk reaktion i en population.

Vilken typ av meddelande ska användas?

Det finns framför allt tre olika typer av RASFF-meddelanden som är aktuella för kontrollmyndigheterna; varningsmeddelanden, informationsmeddelanden för uppföljning och informationsmeddelanden för kännedom.

Om en kontrollmyndighet skulle ange fel meddelandetyp kan kontaktpunkten alltid korrigera det innan meddelandet skickas vidare till berörda myndigheter.

Varningsmeddelande för uppföljning – Alert notification

Varningsmeddelanden för uppföljning, alert notification, används vid allvarliga risker som kräver snabb hantering. Meddelandet ska skickas utan dröjsmål, dock senast inom 48 timmar efter att kontrollmyndigheten nåtts av information om ett osäkert livsmedel eller kontaktmaterial.

Informationsmeddelanden för uppföljning – Information notification for follow-up

Informationsmeddelanden för uppföljning, information notification for follow-up, används vid risker som inte kräver omedelbar hantering och återrapportering av andra kontrollmyndigheter.

Informationsmeddelanden för kännedom – Information notification for attention

Informationsmeddelanden för kännedom, information notification for attention, används till exempel när ett livsmedel troligen inte längre finns kvar på marknaden. Till skillnad mot de andra meddelandetyperna krävs ingen återrapportering.

Skapa meddelande

Mer hjälp och stöd finns att hämta i kommissionens Standard Operating Procedures (SOP). Du hittar dessa länkade på Kommissionens webbplats om ACN-nätverken.

The Alert and Cooperation Network – EU kommissionen

Ibland skiljer meddelandetypen som anges i iRASFF (notification classification) från den meddelandetyp som anges i kontaktpunktens utskick. Det händer oftast när det enbart är Sverige och ett tredjeland som berörs. Medlemsländerna i RASFF-nätverket kan bara ställa krav på återkoppling från andra medlemsländer. Därför sätts meddelandetypen alltid som ’informationsmeddelande för kännedom’ när ett meddelande bara berör ett EU-land och ett tredjeland, oavsett risk. Det är den meddelandetyp som anges i utskicken från kontaktpunkten som gäller för meddelandets hantering inom Sverige.

Senast uppdaterad 9 juni 2026 Ansvarig grupp ROR_LH